

Delbetänkandet Privata utförare – kontroll och tillsyn (SOU 2013:53)

(Fi2013/2602)

Riksdagens ombudsmän (JO) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på det rubricerade betänkandet.

I betänkandet lämnas bl.a. förslag till ändringar i 3 kap. kommunallagen, KL. Ändringarna syftar främst till att åstadkomma ett tydligare ansvar för uppföljningen och kontrollen av sådan kommunal verksamhet som har överlämnats till en s.k. privat utförare samt till att stärka allmänhetens insyn i den överlämnade verksamheten.

Det är positivt att åtgärder vidtas för att stärka allmänhetens rätt till insyn i sådan verksamhet som kommuner och landsting överlämnar till privata utförare. Jag ställer mig emellertid tveksam till att ett genomförande av utredningens förslag i denna del fullt ut tillgodoser det angivna syftet. Enligt utredningens förslag till ändring i 3 kap. 19 a § KL ska en kommun eller ett landsting som sluter avtal med en privat utförare genom avtalet med den privata utföraren tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten *skälig insyn* i den verksamhet som lämnas över. Till skillnad från dagens bestämmelse, som har karaktär av en målsättningsparagraf, åläggs kommuner och landsting vid ett genomförande av förslaget således en uttrycklig skyldighet i detta avseende. Det kan emellertid enligt min uppfattning ifrågasättas om inte förslaget, som innebär att en skälighetsbedömning blir avgörande för vilken insyn allmänheten faktiskt tillförsäkras i den överlämnade verksamheten, är alltför vagt utformat. Motiveringen till förslaget är också allmänt hållen och det är tveksamt om den ger tillräcklig vägledning för tillämpningen av den föreslagna bestämmelsen.

Även beträffande de förslag som syftar till att ålägga kommuner och landsting ett tydligare ansvar för uppföljning och kontroll av överlämnad verksamhet (3 kap. 19 § och 19 b § KL) kan de synpunkterna anläggas att bestämmelserna delvis är vaga till sin utformning och att motiveringarna ger liten vägledning för tillämpningen.

Förslagen innefattar i flera avseenden ny begreppsbildning. Jag anser att denna i vissa delar framstår som inte fullt ut genomarbetad. Det är bl.a. oklart vad som avses med att kommun respektive landsting efter ett överlämnande av vården av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ behåller

sitt *huvudmannaskap* (3 kap. 16 § KL).

Som utredningen har konstaterat skulle ett genomförande av förslagen i vissa delar få konsekvenser för den kommunala självstyrelsen. Jag noterar att betänkandet, trots frågans vikt, endast kortfattat berör denna fråga. En utförligare analys hade varit önskvärd.

Cecilia Renfors

Daniel Samnerud
Föredragande

I beredningen av yttrandet har byråchefen Lina Forzelius deltagit.